

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Загутіної-Візер Яни Юріївни на тему
«Міждисциплінарна взаємодія у соціально-педагогічній роботі з
молодшими школярами з особливими освітніми потребами», поданої на
здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 23 Соціальна робота
за спеціальністю 231 Соціальна робота**

Актуальність теми дослідження. Молодші школярі з особливими освітніми потребами є найбільш вразливою категорією серед здобувачів освіти, які в умовах сучасних викликів потребують особливої уваги та підтримки. Важливим є забезпечення продовження здобуття освіти такими дітьми із створенням усіх необхідних умов для їхньої соціалізації незалежно від місця перебування таких учнів. Упровадження Нової української школи (НУШ) актуалізувало дитиноцентричний, компетентнісний та особистісно орієнтований підходи, що передбачають командну підтримку дитини з особливими освітніми потребами, інтеграцію зусиль педагогів, психологів, соціальних педагогів, спеціальних педагогів, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, батьків, залучених фахівців. Водночас повномасштабна війна істотно ускладнила умови соціалізації та навчання молодших школярів з ООП. Зросла кількість дітей із травматичним досвідом, внутрішньо переміщених осіб, порушень емоційної стабільності та поведінки, що потребує скоординованої міждисциплінарної взаємодії, а не фрагментарних дій окремих фахівців.

Саме молодший шкільний вік є критичним для формування базових навичок адаптації, комунікації та саморегуляції, від яких залежить успішність подальшої інклюзії в середній і старшій школі. У цьому контексті соціально-педагогічна робота в закладах загальної середньої освіти набуває особливої значущості, а роль соціального педагога суттєво розширюється. Він виступає не лише фахівцем із підтримки дитини та сім'ї, а й ключовою ланкою координації міждисциплінарної взаємодії в команді супроводу, забезпечуючи узгодження освітніх, соціальних і психологічних впливів з метою комплексної підтримки молодших школярів з особливими освітніми потребами.

Відповідно до Закону України «Про освіту», особа з особливими освітніми потребами – це особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення права на освіту, сприяння розвитку особистості, поліпшення стану здоров'я та якості життя, підвищення рівня участі у житті громади. За оперативними статистичними даними МОН України, станом на 01.01.2025 року, кількість інклюзивних класів у закладах загальної середньої освіти становила 33397, в них учнів з особливими освітніми потребами – 47610 осіб. Ці дані відображають динамічний ріст інклюзивної мережі порівняно з попередніми роками. У 2023/2024 н. р. кількість інклюзивних класів у закладах загальної середньої освіти становила 29321, в них здобувачів з особливими освітніми

потребами – 40354 осіб; у 2022/2023 н. р. – осіб 33861 у 24995 інклюзивних класах, 2020/2021 н. р. – 25078 осіб у 18681 інклюзивних класах; 2019/2020 н. р. – 18643 осіб у 13491 класах. Дані охоплюють заклади загальної середньої освіти, у структурі яких вагому частку становлять молодші школярі (1-4 класи). Отже, кількість таких учнів у закладах загальної середньої освіти має тенденцію постійного зростання, що вимагає від держави консолідації зусиль на всіх рівнях державної політики щодо забезпечення інклюзивного навчання в закладах освіти, а також реалізації соціально-педагогічної роботи з такими учнями підготовленими фахівцями.

Водночас протягом останніх десятиліть в Україні було зроблено багато кроків на законодавчому рівні не лише для впровадження інклюзивного навчання, а й для покращення механізмів його організації на рівні закладів загальної середньої освіти задля забезпечення прав на навчання, розвиток усіх учнів без винятку та покращення взаємодії фахівців, які надають супровід дітям з ООП.

Упродовж останніх десятиліть в Україні сформовано розгалужену нормативно-правову базу, спрямовану на впровадження інклюзивного навчання та забезпечення права молодших школярів з особливими освітніми потребами на якісну освіту і розвиток у закладах загальної середньої освіти. Законодавчі та підзаконні акти у сфері освіти, соціального захисту, соціальних послуг і соціальної роботи закріплюють дитиноцентричний підхід, визначають механізми організації інклюзивного навчання, діяльність інклюзивно-ресурсних центрів, функціонування психологічної служби та команд психолого-педагогічного супроводу, до складу яких входить соціальний педагог. Важливою особливістю цієї нормативної системи є орієнтація на міждисциплінарну взаємодію фахівців – педагогічних, психологічних і соціальних – як ключову умову ефективної підтримки дитини з ООП. Однак наявність розвиненої законодавчої бази не гарантує автоматичної ефективності її реалізації на рівні конкретного закладу освіти, що актуалізує потребу в науковому аналізі реального стану міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами.

Соціально-педагогічна робота з молодшими школярами з особливими освітніми потребами у закладі загальної середньої освіти передбачає комплексний соціально-педагогічний супровід, підтримку дитини та її сім'ї, реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії, а також надання корекційно-розвиткових послуг у межах інклюзивного освітнього середовища. Забезпечення цих складових здійснюється командою психолого-педагогічного супроводу, до складу якої, поряд із педагогічними та психологічними працівниками закладу освіти, можуть залучатися фахівці вузького профілю, що не перебувають у штаті закладу, зокрема спеціалісти соціальної роботи, представники служб у справах дітей, центрів надання соціальних послуг та інших дотичних інституцій. Таке розширення складу команди зумовлює її міждисциплінарний характер і створює умови для комплексного реагування на освітні, соціальні та психоемоційні потреби

молодших школярів, істотно підвищуючи ефективність соціально-педагогічної роботи в інклюзивному закладі освіти.

Окремі аспекти проблеми інклюзивної освіти та навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП) у закладах загальної середньої освіти ґрунтовно висвітлені у вітчизняних і закордонних наукових дослідженнях. Теоретико-методологічні засади інклюзивної освіти, зокрема перехід від медичної до соціальної моделі підтримки дитини, розроблено в працях А. Колупаєвої. Питання спеціальної та інклюзивної освіти, корекційно-педагогічних аспектів навчання дітей з порушеннями розвитку досліджували В. Засенко, С. Литовченко та інші. Соціальні виміри інклюзії, проблеми соціальної інтеграції осіб з інвалідністю та адаптації міжнародного досвіду до національного контексту висвітлено у працях Л. Байди, Н. Софій.

Психолого-педагогічний супровід молодших школярів з ООП, підготовка педагогічних працівників до роботи в інклюзивному середовищі, а також питання інклюзивної компетентності фахівців розглядалися в дослідженнях О. Гаяш, Е. Данілавічюте, О. Мартинчук, Т. Скрипник, З. Удич, З. Шевців. Теоретичні засади партнерської взаємодії фахівців в інклюзивному навчанні, практичні механізми реалізації партнерських відносин у команді супроводу дітей з ООП, рівноправну комунікацію та спільне прийняття рішень дитиною, батьками та фахівцями досліджувала М. Буйняк.

Теоретичні основи міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі вивчали О. Карпенко, Н. Стеца, соціально-педагогічну роботу з дітьми з ООП та їхніми родинами, партнерську взаємодію з батьками, підтримку вразливих категорій населення аналізували О. Денисюк, М. Лехолетова, С. Сапіга, О. Тараненко та інші науковці. Підготовці фахівців соціальної сфери до професійної взаємодії, надання інтегрованих соціальних послуг та роботи в умовах громади присвячені праці Т. Лях, С. Михнюк, Т. Спіріної, Г. Слосанської, В. Фрицюк, Я. Юрків.

Закордонні дослідження (М. Koster, S. Pijl, C. Huber, A. Kocaj, T. Hennemann, T. Hascher та ін.) зосереджені на соціальній інтеграції, академічних досягненнях, соціально-емоційному благополуччі дітей з ООП в інклюзивних класах, а також на ролі командної та міждисциплінарної підтримки в забезпеченні позитивної динаміки розвитку молодших школярів.

Соціально-педагогічна робота з молодшими школярами з особливими освітніми потребами (ООП) у закладах загальної середньої освіти досліджена недостатньо. Існуючі дослідження здебільшого стосуються спеціальної освіти або інклюзивного навчання в ширшому контексті. Значний внесок у розроблення теоретико-методичних засад міждисциплінарної взаємодії в командах супроводу молодших школярів з ООП зробили О. Мартинчук, Т. Скрипник, О. Таран. Досліджуючи корекційно-освітній аспект, науковці обґрунтовують алгоритм психолого-педагогічного супроводу, SMART-цілі, структуроване навчання, класний менеджмент, моніторинг розвитку та координацію команд супроводу.

Причини агресивної поведінки дітей молодшого шкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку в умовах війни, шляхи та засоби корекції досліджували Г. Слосанська, Н. Бураковська.

Специфіка міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з ООП полягає в її спрямованості на подолання соціально-культурних і поведінкових бар'єрів, забезпечення емоційної стабілізації та формування базових соціальних компетентностей у сенситивний період розвитку. Вона реалізується через команду супроводу як основну форму спільної діяльності, де соціальний педагог виступає координатором соціальної складової, забезпечуючи оцінку соціально-побутових умов, роботу з родиною, профілактику ізоляції та взаємодію з зовнішніми структурами.

Наразі фахівці досі стикаються з труднощами в налагодженні ефективної міждисциплінарної взаємодії та потребують кваліфікованої підтримки. У контексті воєнного стану в Україні ці труднощі посилюються обмеженістю ресурсів, психоемоційним навантаженням на фахівців та нестабільністю складу команд через міграцію чи мобілізацію, що вимагає додаткових заходів для підтримки та адаптації взаємодії.

Міждисциплінарна взаємодія в соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами попри всю актуальність, не була предметом спеціального наукового пошуку, тоді як її дослідження дозволить розробити обґрунтоване змістово-методичне забезпечення, алгоритм ефективної міждисциплінарної взаємодії, практичні інструменти

Водночас аналіз наукових джерел засвідчує, що соціально-педагогічна робота з молодшими школярами з ООП майже не розглядається крізь призму міждисциплінарної взаємодії фахівців. Дослідження переважно зосереджуються на окремих складових супроводу (психологічній, педагогічній, корекційній), не формуючи цілісного бачення соціально-педагогічної взаємодії як координованого командного процесу. Недостатньо розробленими залишаються питання критеріїв і рівнів ефективності міждисциплінарної взаємодії, а також відсутні науково обґрунтованого алгоритму її організації в умовах закладу загальної середньої освіти, зокрема в роботі з молодшими школярами з ООП.

Своєчасність і доцільність дослідження зумовлені наявністю низки *суперечностей* між:

- наявністю наукових досліджень інклюзивної освіти, психолого-педагогічного супроводу та міждисциплінарної взаємодії фахівців і недостатнім теоретичним обґрунтуванням міждисциплінарної взаємодії в соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами;

- потребою у формуванні соціальної компетентності, адаптації та інтеграції молодших школярів з ООП та недостатньо узгодженою та скоординованою діяльністю команди психолого-педагогічного супроводу

ЗЗСО та інших суб'єктів, залучених до супроводу молодших школярів з ООП;

– визнанням міждисциплінарної команди супроводу як ключового механізму реалізації інклюзивної освіти та відсутністю чітко обґрунтованого алгоритму та апробованого змістово-методичного забезпечення міждисциплінарної взаємодії в соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з ООП.

Зв'язок роботи з науковою темою кафедри/факультету. Дисертаційну роботу виконано відповідно до наукової теми кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка «Соціалізація вразливих груп населення в контексті розвитку територіальних громад в Україні» (2021–2026 рр., державний реєстраційний номер: 0121U112043).

Мета дослідження – є теоретично обґрунтувати зміст і специфіку міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами та експериментально перевірити її ефективність шляхом впровадження змістово-методичного забезпечення в умовах закладу загальної середньої освіти.

Завдання дослідження:

1. Розкрити теоретичні основи міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами.

2. Проаналізувати вітчизняний та закордонний досвід міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами.

3. Визначити критерії й показники ефективності та виявити стан міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти.

4. Апробувати змістово-методичне забезпечення міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами.

5. Розробити рекомендації щодо підвищення ефективності міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами у закладі загальної середньої освіти.

Об'єктом дослідження є міждисциплінарна взаємодія у соціально-педагогічній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Предмет дослідження – змістово-методичне забезпечення міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти.

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять концептуальні положення системного, особистісно орієнтованого, компетентнісного підходів, а також положення наукових теорій і концепцій про: інклюзивну освіту та соціальну інтеграцію (Л. Байда, М. Буйняк, В. Засенко, А. Колупаєва, О. Мартинчук); соціально-педагогічну роботу з дітьми з особливими освітніми потребами (О. Денисюк, М. Лехолетова, С. Сапіга, О. Тараненко); підготовку фахівців до міждисциплінарної взаємодії (Ю. Бистрова, О. Гаяш, О. Карпенко, Т. Скрипник, О. Тараненко, З. Удич); зарубіжні практики інклюзивної освіти та міждисциплінарної взаємодії (М. Koster, J. Crede, T. Hennemann, C. Huber, A. Kosaj, S. Krawinkel, K. D. Schuck, T. Hascher); підготовку фахівців соціальної сфери (Г. Васильєва, С. Михнюк, Г. Слозанська, М. Томашевська, В. Фрицюк, С. Чернета, З. Шевців, Я. Юрків), надання інтегрованих соціальних послуг в умовах громади (О. Карпенко, Т. Лях, С. Михнюк, Ж. Петрочко, Т. Спіріна, Г. Слозанська, В. Фрицюк, Я. Юрків); партнерську взаємодію фахівців в інклюзивному навчанні (М. Буйняк); положення нормативно-правових документів – Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з ООП.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених мети та завдань дисертаційної роботи використано комплекс **методів:** *теоретичні* – аналіз філософських, психологічних, педагогічних, соціально-педагогічних наукових джерел для з'ясування стану розробленості проблеми дослідження й уточнення його поняттєво-категоріального апарату; синтез, порівняння, систематизація, узагальнення науково-теоретичних положень із метою розкриття змісту, форм та методів міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з ООП; *емпіричні* – анкетування, інтерв'ю, фокус-групи; контент-аналіз нормативно-правових документів; педагогічний експеримент для перевірки впливу впровадженого змістово-методичного забезпечення на ефективність міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами; методи математичної статистики для кількісної обробки даних та визначення статистичної значущості отриманих під час експерименту результатів.

Експериментальна база дослідження. Результати дослідження впроваджено в освітній процес закладів загальної середньої освіти: спеціалізованої школи І–ІІІ ступенів № 106 з поглибленим вивченням англійської мови Шевченківського району м. Києва (акт про впровадження № 01-15/230 від 11.06. 2025р.); школи І–ІІІ ступенів № 70 Шевченківського району м. Києва (акт про впровадження № 01-09/47 від 19.05.2025р.); Синяківського хіміко-технологічного ліцею – закладу загальної середньої освіти І–ІІ ступенів № 15 (акт про впровадження № 01-18/113 від 20.05.2025р.).

Наукова новизна одержаних результатів та теоретичне значення полягає в тому, що:

– *вперше* визначено сутність міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами як системно організованого процесу скоординованої та узгодженої діяльності фахівців закладу загальної середньої освіти та інших суб'єктів, залучених до психолого-педагогічного супроводу молодших школярів з ООП, спрямованого на їх соціальну адаптацію та інтеграцію; узагальнено вітчизняний та міжнародний досвід (Франція, Німеччина, Італія) міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами; визначено критерії (готовність фахівців до міждисциплінарної взаємодії; залученість батьків до міждисциплінарної команди супроводу; динаміка розвитку молодших школярів з ООП), показники та рівні (високий, середній, низький) ефективності такої взаємодії; обґрунтовано змістово-методичне забезпечення та розроблено алгоритм міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами у закладі загальної середньої освіти;

– *уточнено*: поняття «соціально-педагогічна робота з молодшими школярами з ООП»; особливості організації міждисциплінарної взаємодії у закладі загальної середньої освіти через створення та забезпечення діяльності команд психолого-педагогічного супроводу; роль соціального педагога у координації міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами;

– *подальшого розвитку набули*: зміст, форми та методи соціально-педагогічної роботи з молодшими школярами з ООП у закладі загальної середньої освіти.

Практичне значення дослідження полягає в розробленні й впровадженні: комплексу діагностичних інструментів, що дозволяють оцінювати ефективність міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти; змістово-методичного забезпечення (алгоритм міждисциплінарної взаємодії, чек-листи спостереження, журнали моніторингу поведінки та прогресу, індивідуалізовані графіки навчання, рефлексивні протоколи командних зустрічей та адаптовані шаблони для індивідуальної програми розвитку/індивідуального навчального плану).

Основні положення, результати дослідження, розроблені методичні матеріали, практичні інструменти змістово-методичного забезпечення можуть бути використані у діяльності фахівців соціальної роботи, керівників та учасників команд психолого-педагогічного супроводу в закладах загальної середньої освіти, соціальних педагогів, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, спеціалістів соціальних служб та інших фахівців соціальної сфери; закладами вищої освіти при викладанні навчальних дисциплін «Соціальна інклюзія», «Соціально-педагогічна робота в закладах освіти», «Практикум із організації міждисциплінарної взаємодії в громаді», «Соціальна робота з сім'ями» (для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти),

«Міждисциплінарна взаємодія в соціальній роботі» (для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота/110 Соціальна робота та консультування; при розробленні нових навчальних дисциплін за вибором, навчальних посібників, методичних рекомендацій та програм підвищення кваліфікації педагогічних і соціально-педагогічних працівників.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, висновки, окремі частини та практичні результати дисертації представлено в тезах та доповідях на 9 науково-практичних конференціях різного рівня: міжнародних – «Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації, перспективи» (II Міжнародна науково-практична конференція, 2024 р.); «Соціально-психологічна підтримка особистості в умовах суспільних трансформацій» (Міжнародна науково-практична онлайн-конференція, 2024 р.); «Соціальна робота в умовах війни в Україні: проблеми та шляхи вирішення» (I Міжнародна науково-практична конференція, 2025 р.); «Сучасний дизайн інклюзивного навчання: успішні українські та зарубіжні практики» (Міжнародна науково-практична конференція, 2025 р.); *всеукраїнських* – «Готовність до ефективної співпраці фахівців команди супроводу дітей з особливими освітніми потребами» (III Всеукраїнська міждисциплінарна науково-практична конференція з міжнародною участю, 2023 р.); «Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат» (III та IV Всеукраїнська міждисциплінарна науково-практична конференція з міжнародною участю, 2023, 2024 рр.); «Науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення» (VII Міжнародна науково-практична конференція для молодих вчених, 2023 р.); «Соціально-освітні домінанти професійної підготовки фахівців соціальної сфери та інклюзивної освіти» (V Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція, 2023 р.); «Соціальна підтримка сім'ї та дитини у соціокультурному просторі громади» (V Всеукраїнська науково-практична конференція, 2024 р.).

Основні результати дисертаційної роботи обговорено на засіданнях кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, щорічних звітних науково-практичних конференціях Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (м. Київ, 2022-2026 рр.).

Публікації. Основні положення та результати дослідження висвітлено у Наукові результати дисертації висвітлено у 14 наукових публікаціях, із них 6 – одноосібних, 8 – у співавторстві. Зокрема: 4 статті (з них 2 у співавторстві) у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 10 (з них 6 у співавторстві), у яких додатково висвітлено результати дисертації.

Наукові статті, опубліковані у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України

1. Загутіна-Візер Я. Ю., Денисюк О. М. Принципи міждисциплінарної взаємодії фахівців команди супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами. *Ввічливість. Humanitas.* 2023.

2. Загутіна-Візер Я., Денисюк О. Інформаційно-комунікаційні технології у міждисциплінарній взаємодії спеціалістів під час супроводу дітей з особливими освітніми потребами. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2024. № 2 (13). С. 83–96. ISSN 2618-0715. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.2\(13\).2024.316703](https://doi.org/10.31499/2618-0715.2(13).2024.316703)

3. Загутіна-Візер Я. Ю. Роль інспектора служби освітньої безпеки в міждисциплінарній взаємодії фахівців у соціально-педагогічній роботі з учнями з ООП. *Соціальна робота та психологія: освіта і наука*. 2024. Вип. 1. С. 27–33. ISSN 3041-136X. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-1351/2024-1-4>

4. Загутіна-Візер Я. Ю. Міждисциплінарна взаємодія у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами: стан та перспективи розвитку. *Ввічливість. Humanitas*. 2025. № 6. С. 72–81. ISSN 2786-4715. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.6.9>

Публікації, у яких додатково висвітлено результати дисертації

1. Загутіна-Візер Я. Ю., Денисюк О. М. Готовність до ефективної співпраці фахівців команди супроводу дітей з особливими освітніми потребами. *Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат* : матеріали III Всеукраїнської міждисциплінарної наук.-практ. конф., з міжнародною участю, 23-24 квітня 2023 р. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. С. 124 – 129. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/29559>

2. Загутіна-Візер Я. Ю., Денисюк О. М. Готовність фахівців до міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами. *Науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення* : матеріали VII міжнар. наук.-практ. конф. для молодих вчених. 25 травня 2023 р. Ніжин, 2023. С. 223–225.

3. Загутіна-Візер Я. Ю. Складові ефективної міждисциплінарної взаємодії спеціалістів в інклюзивному закладі освіти. *Соціально-освітні доміанти професійної підготовки фахівців соціальної сфери та інклюзивної освіти*: V Всеукраїнська наук.-практич. інтернет-конф., 25-26 жовтня 2023 року на базі кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти Бердянського державного педагогічного університету. 2023. С. 15–19.

4. Zahutina-Vizer Y. International experience of interdisciplinary cooperation among team members supporting pupils with special educational needs in an inclusive environment. *Moderní aspekty vědy: XXXVIII. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2023. str. 399. P. 83–99. DOI: <https://doi.org/10.52058/38-2023>*

5. Денисюк О.М., Загутіна-Візер Я.Ю., Ефективна міждисциплінарна робота фахівців в інклюзивному середовищі закладу освіти. *«Актуальні питання розвитку особистості: сучасність, інновації,*

перспективи»: II Міжнародна науково-практична конференція, 4 квітня 2024 року на базі Житомирського державного університету імені Івана Франка. С. 138–141.

6. Загутіна-Візер Я.Ю., Денисюк О.М. Міждисциплінарна взаємодія фахівців команди супроводу учнів з ООП в освітньому середовищі: матеріали IV Всеукраїнської міждисциплінарної наук.-практич. конф. з міжнародною участю: *«Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат»* 25 квітня 2024 р. на базі інклюзивно-ресурсного центру Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. С. 93–96.

7. Загутіна-Візер Я. Ю. Міждисциплінарна взаємодія фахівців в інклюзивному закладі освіти: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції *«Соціальна підтримка сім'ї та дитини у соціокультурному просторі громади»* 04 червня 2024 р. на базі Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. С. 44–46.

8. Денисюк О., Загутіна-Візер Я. Соціально-педагогічний супровід учнів з особливими освітніми потребами у закладі освіти в умовах війни: матеріали Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції *«Соціально-психологічна підтримка особистості в умовах суспільних трансформацій»* 08 жовтня 2024 року на базі Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. С. 135–137

9. Денисюк О. М., Загутіна-Візер Я. Ю. Організація міждисциплінарної взаємодії фахівців у закладі освіти: алгоритм та ефективні форми співпраці. I Міжнародна науково-практична конференція *Соціальна робота в умовах війни в Україні: проблеми та шляхи вирішення*. 14 березня 2025 р. Дніпро, 2025. С. 381–384.

10. Загутіна-Візер Я. Ю. Принципи успішної взаємодії фахівців у міждисциплінарній команді супроводу. *Сучасний дизайн інклюзивного навчання: успішні українські та зарубіжні практики* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 11, 2025. – С. 219–222.

Особистий внесок здобувача. Репрезентовані в дисертації наукові результати отримано автором самостійно. У статті «Принципи міждисциплінарної взаємодії фахівців команди супроводу молодших школярів з особливими освітніми потребами» (у співавторстві з О. Денисюк) здійснено аналіз принципів взаємодії, розроблено рекомендації для команд супроводу з акцентом на партнерство в соціально-педагогічній роботі з учнями з ООП.

У статті «Інформаційно-комунікаційні технології у міждисциплінарній взаємодії спеціалістів під час супроводу дітей з особливими освітніми потребами» (у співавторстві з О. Денисюк) автором презентовано результати дослідження використання ІКТ, включаючи рекомендації щодо онлайн-інструментів для команд супроводу в умовах воєнного стану.

У тезах конференції «Готовність до ефективної співпраці фахівців команди супроводу дітей з особливими освітніми потребами» (у співавторстві з О. Денисюк) автором визначено критерії інклюзивної компетентності у фахівців, які є членами міждисциплінарної команди супроводу дітей з ООП.

У тезах конференції «Готовність фахівців до міждисциплінарної взаємодії у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами» (у співавторстві з О. Денисюк) автором детально проаналізовано рівні готовності фахівців до міждисциплінарної взаємодії та запропоновано конкретні показники для їх оцінки.

У тезах конференції «Ефективна міждисциплінарна робота фахівців в інклюзивному середовищі закладу освіти» (у співавторстві з О. Денисюк) автором розкрито умови ефективної міждисциплінарної взаємодії фахівців команди супроводу дітей з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти.

У тезах конференції «Міждисциплінарна взаємодія фахівців команди супроводу учнів з ООП в освітньому середовищі» (у співавторстві з О. Денисюк) автором проаналізовано особливості формування професійної взаємодії фахівців, які входять до міждисциплінарних команд супроводу.

У тезах конференції «Соціально-педагогічний супровід учнів з особливими освітніми потребами у закладі освіти в умовах війни» (у співавторстві з О. Денисюк) автором детально розглянуто питання адаптації соціально-педагогічного супроводу учнів з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану.

У тезах конференції «Організація міждисциплінарної взаємодії фахівців у закладі освіти: алгоритм та ефективні форми співпраці» (у співавторстві з О. Денисюк) автором представлено алгоритм та форми для організації взаємодії фахівців у закладі освіти.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації українською та англійською мовами, переліку умовних скорочень, списку публікацій, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (492 найменувань, з них 146 іноземною мовою), додатків. Загальний обсяг дисертації становить 379 сторінки, із них основного тексту 206 сторінок. Дисертація містить 11 таблиць та 27 рисунків, 28 додатки на 121 сторінці.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація виконана фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури.

Дотримання здобувачем академічної доброчесності в дисертації та наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації. На підставі вивчення тексту дисертації і наукових публікацій, результатів автоматизованої перевірки на плагіат та їхньої експертної оцінки встановлено, що дисертація і наукові публікації виконані самостійно, не містять академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, самоплагіату. Усі використані здобувачкою в тексті дисертації свої наукові праці без

посилання на ці праці були попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані в анотації дисертації.

Відповідність змісту дисертації галузі знань та спеціальності. Зміст дисертації відповідає галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота.

Рішення.

1. Дисертація Загутіної-Візер Яни Юріївни на тему «Міждисциплінарна взаємодія у соціально-педагогічній роботі з молодшими школярами з особливими освітніми потребами», подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 23 Соціальна робота за спеціальністю 231 Соціальна робота, є завершеною, самостійною роботою, що містить науково обґрунтовані результати, актуальність, наукову новизну, теоретичне та практичне значення і відповідає п. 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 р. за № 155/30023.

2. Дисертація Загутіної-Візер Яни Юріївни та наукові публікації, в яких висвітлено наукові результати дисертації, виконано на належному науковому рівні з дотриманням академічної доброчесності.

3. Загутіна-Візер Яна Юріївна на високому рівні оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, набула теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей. Здобувачка вільно володіє матеріалом.

4. Рекомендувати дисертацію Загутіної-Візер Яни Юріївни до публічного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді для присудження Я. Ю. Загутіній-Візер ступеня доктора філософії з галузі знань 23 Соціальна робота за спеціальністю 231 Соціальна робота.

Головуюча –

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка



Тетяна СПІРИНА